

**MAŁOPOLSKI KONKURS JĘZYKA POLSKIEGO
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
W ROKU SZKOLNYM 2019/2020
Etap rejonowy – 4 grudnia 2019 r.
Temat: „Człowiek miarą wszechrzeczy”**

1. Zadania oceniamy zgodnie ze schematem punktowania. Przy każdym wpisujemy czerwonym długopisem przyznaną liczbę punktów. Potem punkty nanosimy na drugą stronę testu. Jeśli w schemacie punktowania wskazano kryteria, pod zadaniem wpisujemy przyznane punkty częściowe (np. 1, 1, 1, 0).
2. Po sprawdzeniu pracy i podliczeniu punktów wpisujemy na pierwszej stronie uzyskaną przez ucznia liczbę punktów.
3. Uwaga! Przy ocenie krótszych i dłuższych wypowiedzi stosowane są następujące kryteria poprawności stylistycznej i językowej: stylistyczna, frazeologiczna, leksykalna, gramatyczna (fleksyjna i słowotwórcza), składniowa, interpunkcyjna, ortograficzna (zob. *Encyklopedia języka polskiego* pod redakcją Stanisława Urbańczyka i Mariana Kucały, wydanie trzecie poprawione i uzupełnione, Wrocław-Warszawa-Kraków, Ossolineum, 1999, s. 36-38 i 381-382).
4. Punkty przyznajemy za **odповідь poprawną**, wynikającą z lektury oraz z obserwacji świata.
5. Przed rozpoczęciem sprawdzania nauczyciele zakreślają na zielono wszystkie uczniowskie skreślenia oraz nadpisanie i zapisują na dole strony ich liczbę.
6. Przy ocenie prac nie uwzględnia się zaświadczeń o dysleksji, dysgrafii, dysortografii.

Schemat punktowania			
za-danie	przykładowa odpowiedź	punk-tacja	zasady przydzielania punktów
1.	a) złoty, srebrny, brązowy, żelazny	0-1	1 pkt przyznaje się za wypisanie nazw czterech wieków w odpowiedniej kolejności.
	b) Opis życia i samopoczucia ludzi.	0-3	1 pkt przyznaje się za przedstawienie działań ludzi. 1 pkt przyznaje się za przedstawienie samopoczucia ludzi. <i>Błąd rzeczowy uniemożliwia przyznanie punktu.</i> 1 pkt przyznaje się za poprawność językowo-stylistyczną (wymaga się tekstu bezbłędnego).
2.	a) Np. Herakles – syn Zeusa i Alkmeny, w kołysce zdusił dwa węże, zabił nauczyciela muzyki, wykonał dwanaście prac, m.in. zabił lwa nemejskiego, hydrę lernejską, przyniósł złote jabłka z ogrodu Hesperyd, oczyścił stajnię Augiasza... Tezeusz – syn Egeusza, mieszkaniec Aten, wyprawił się na Kretę, aby przerwać składanie niehumanitarnego haracz, pokonał Minotau-	0-4	1 pkt przyznaje się za podanie jednego faktu z życia bohatera.

	ra, od Ariadny otrzymał nić, dzięki której udało mu się wyjść z Labiryntu...		
	b) Herakles – stajnia Augiasza – sprawa, rzecz bardzo zaniedbana, wymagająca nadludzkiego wysiłku w celu jej uporządkowania... Tezeusz – nić Ariadny – pomocna dłoń, sposób wybrnięcia z trudnej sytuacji...	0-4	1 pkt przyznaje się za dopisanie mitologizmu do postaci. 1 pkt przyznaje się za objaśnienie metaforycznego znaczenia mitologizmu.
3.	Np. wypalili cegłę, przygotowali surowiec na budowę, „wyrabiamy cegłę i wypalamy ją”... / zbudowali miasto i wieżę, „zbudujemy miasto i wieżę sięgającą do nieba”...	0-2	1 pkt przyznaje się za podanie jednej informacji (forma dowolna).
4.	a) Np. Akapit 1.: Pierwotność wieży Babel, Zikkuraty i ich funkcja, Czym był zikkuraty?... Akapit 4.: Różne interpretacje opowieści o wieży Babel, Różna interpretacja zachowania Jahwe, Jak bibliści odczytują zachowanie Jahwe?... Akapit 5.: Charakterystyka ludzkiej pychy, Pycha przyczyną upadku człowieka, Czym jest pycha?...	0-3	1 pkt przyznaje się za zapisanie treści jednego akapitu.
	b) Np. Dlaczego Bóg pomieszał ludziom języki? Dlaczego Bóg nie pozwolił dokończyć budowy wieży? Dlaczego Jahwe schodzi na ziemię? Dlaczego Jahwe zniża się do człowieka?...	0-1	1 pkt przyznaje się za sformułowanie pytania.
5.	Informacje, które powinny się znaleźć w wypowiedzi: Np. pycha polega na samouwielbieniu, jest egocentryczna, nietolerancyjna, nie rozumie drugiego, nie przyjmuje zdania innych, prowadzi do upokarzania, poniżania innych, jej efektem jest brak jedności między ludźmi, rozbicie, nieporozumienie...	0-2	1 pkt przyznaje się za podanie co najmniej dwóch cech pychy i konsekwencji, do których prowadzi. 1 pkt przyznaje się za zbudowanie dwu-trzyzdaniowej wypowiedzi poprawnej pod względem językowo-stylistycznym (nie dopuszcza się błędów). <i>Nie przyznaje się punktu za przepisanie fragmentu tekstu.</i>
6.	Np. znaczenie dosłowne – miejsce, w którym Bóg pomieszał ludziom języki... znaczenie metaforyczne – sytuacja nieporozumienia, brak możliwości porozumienia się, zamieszanie, zamęt...	0-2	1 pkt przyznaje się za podanie znaczenia dosłownego. 1 pkt przyznaje się za podanie znaczenia metaforycznego.
7.	a) Np. Człowiek pyszny, zapatrzony w siebie nie potrafi pomóc drugiemu, nie potrafi zdobyć się na współczucie, gdyż aby siebie wywyż-	0-4	2 pkt. przyznaje się za objaśnienie obydwu członów wypowiedzi (1 pkt za objaśnienie tylko jednej części lub objaśnienie ogólnikowe).

	żyć, musi drugiego poniżyć... Na obrazie Bruegela widać władcę, przed którym kłania się człowiek. Mieszkania są jedne nad drugimi, wskazują na hierarchię społeczną. Wieża ma kształt stożka (bryłą idealna jest kula)...		1 pkt przyznaje się za sformułowanie argumentu uzasadniającego związek zdania Żychiewicza z obrazem Bruegela. 1 pkt przyznaje się za poprawność językowo-stylistyczną (nie dopuszcza się błędów).
	b) Np. * myśliwi wyśmiewają Prosiaczka, gardzą nim, kradną mu okulary, czyniąc go bezradnym, jego tusza pozwala im poczuć się lepszymi, ponieważ są sprawni fizycznie... * Balladyna nie przyznaje się do matki, zamyka w wieży, izoluje się od niej, zapomina o niej, udaje, że jej nie zna, wreszcie wyrzuca ją z zamku – w ten sposób odsuwa od siebie myśl o swoim prawdziwym pochodzeniu i może udawać księżniczkę...	0-4	1 pkt przyznaje się za podanie jednej sytuacji.
8.	kartka z pamiętnika	0-8	
8.1	realizacja tematu	0-4	1 pkt przyznaje się za opisanie zdarzenia nawiązującego do tekstu i obrazu. 1 pkt przyznaje się za przedstawianie myśli, marzeń, pragnień. 1 pkt przyznaje się za nazwanie emocji. 1 pkt przyznaje się za zastosowanie co najmniej <u>dwóch</u> środków stylistycznych. <i>Błąd rzeczowy uniemożliwia przyznanie punktu.</i> Punkty za pozostałe kryteria są przyznawane pod warunkiem, że tekst liczy co najmniej 100 słów.
8.2	kompozycja	0-1	1 pkt przyznaje się za wypowiedź spójną, prowadzoną w 1. osobie.
8.3	poprawność językowa (gramatyczna, leksykalna, frazeologiczna, stylistyczna, składniowa)	0-1	Dopuszcza się 2 błędy.
8.4	poprawność ortograficzna	0-1	Dopuszcza się 1 błąd.
8.5	poprawność interpunkcyjna	0-1	Dopuszcza się 2 błędy.
9.	Np. kciuk uniesiony w górę – <i>Quo vadis</i> – Rzymianie unoszą kciuk do góry po pokonaniu tura przez Ursusa, chcą w ten sposób uratować życie Ligii i Ursusa, wyrażają podziw dla odwagi niewolnika... – gest wyraża „życie”... korona – <i>Balladyna</i> – Pustelnik (Popiel III) ukrył koronę Lecha w lesie przed uzurpato-	0-6	2 pkt. przyznaje się za podanie <u>trzech</u> wyczerpujących informacji o jednym symbolu; 1 pkt przyznaje się za podanie <u>dwóch</u> informacji o jednym symbolu.

	rem (Popielem IV)... – znak władzy, potęgi, majestatu... koncha – <i>Władca much</i> – Ralph dmie w konchę i wzywa wszystkich na spotkanie, każdy, kto trzyma konchę ma prawo głosu... – demokracja, równość...		
10.	Np. Grabiec po wypędzeniu z zamku Kirkora w rozmowie z Goplaną zażyczył sobie zostać królem dzwonkowym. Kiedy zasnął, Skierka i Chochlik ubierają mu królewskie szaty i dają koronę Popielów...	0-2	2 pkt. przyznaje się za podanie informacji o marzeniu Grabca i działaniach Skierki i Chochlika; 1 pkt przyznaje się za podanie jednej informacji.
11.	kodeks Grabca	0-6	
11.1	Np. 1. Powołać do wojska wszystkie zwierzęta. 2. Nałożyć podatki na kwiaty za korzystanie z rosy. 3. Rozpędzić sejmy. 4. Wygonić niewłaściwych doradców. 5. Podać w paszportach wszelkie dane o wyglądzie ptaków. 6. Zabronić wysyłania dzieci na naukę za granicę. 7. Nałożyć cła na obce towary. 8. Śledzić obcych. 9. Pobierać podatki od wszystkiego. ... Punkty mogą być zapisane w dowolnej formie językowej.	0-3	3 pkt. przyznaje się za sformułowanie <u>swoimi słowami</u> 7 punktów na podstawie tekstu; 2 pkt. – za sformułowanie 6 punktów; 1 pkt – za sformułowanie 4-5 punktów. <i>Błąd rzeczowy uniemożliwia przyznanie punktu.</i> Punkty za pozostałe kryteria przyznajemy, jeśli zostały sformułowane co najmniej 4 informacje do kodeksu.
11.2	poprawność językowa	0-2	1 pkt przyznaje się za jednorodną formę składniową. 1 pkt przyznaje się za poprawność językową (dopuszcza się 1 błąd).
11.3	poprawność ortograficzno-interpunkcyjna	0-1	1 pkt przyznaje się za poprawność ortograficzną i interpunkcyjną (dopuszcza się 1 błąd).
12.	Np. Grabiec władzę utożsamia z rządzeniem wszystkimi, nakładaniem podatków, przywilejami władcy. Chce rządzić samodzielnie, decydować o życiu i śmierci poddanych. W tym celu jednych wypędza, drugich czyni szpiegami. Grabiec nie nadaje się na władcę, byłby despotą, tyranem. Nie ma też odpowiedniego przygotowania...	0-2	2 pkt. przyznaje się za ocenę Grabca i przywołanie informacji z tekstu; 1 pkt przyznaje się za sformułowanie ogólnikowej oceny.
13.	Np. czas: noc, po uczcie, podczas snu... miejsce: zamek Kirkora, wieża sprawca: Balladyna powód: Balladyna chciała mu zabrać prawowitą koronę Lecha, by zostać władczynią w Gnieźnie...	0-4	1 pkt przyznaje się za jedną wyczerpującą informację (czas / miejsce / sprawca / powód).
14.	Np. Neron – zabija lub wydaje rozkaz o zabiciu własnej matki (Agrypina), brata (Brytanik) i żony (Oktawia)... – jest despotą, tyranem,	0-6	1 pkt przyznaje się za podanie jednego faktu.

	nikt nie czuje się pewny w jego państwie (Aulus Plaucjusz z niepokojem wpuszcza żołnierzy do domu), sam decyduje o losie wszystkich poddanych, każe podpalić Rzym, a potem zrzuca winę na chrześcijan, od jego widzimisię zależy życie lub śmierć gladiatorów... – po wydaniu przez senat wyroku na Nerona cesarz chciał popełnić samobójstwo, jednak się bał, ostatecznie rękę Nerona popchnął wyzwoleniec Epafrodyt i ostrze noża wbiło się w szyję cesarza... Balladyna – zabija siostrę, wyrzeka się matki, wypędza ją, a potem pozwala na tortury, zabija Grabca, Gralona, Kostryna, rozkazuje zabić Pustelnika i Kirkora... – oszukuje poddanych, kłamie na temat własnego pochodzenia, chce uchodzić za szlachciankę, sądzi zbrodniarzy (tak naprawdę siebie) według praw spisanych w starej księdze... – ginie rażona piorunem...		
15.	Petroniusz – prośba skierowana do Nerona o odebranie Ligii Aulusom – chęć pomocy Markowi Winicjuszowi – uprowadzenie Ligii z domu Aulusów, poszukiwania Ligii, pokochanie Ligii przez Marka prawdziwą miłością, poznanie nowej religii przez Marka... Tygellinus – chce, aby Neron zobaczył „prawdziwy pożar” – chce wygrać rywalizację o względy cesarza z Petroniuszem, chce pokonać Petroniusza – pożar Rzymu, prześladowania chrześcijan... Jack – organizuje polowanie na Ralpa – chce pozbyć się rywala, chce zostać dyktatorem – pożar wioski... Ralph – przychodzi z Prosiaczkiem do myśliwych – chce współpracować, współdziałać, chce na powrót stworzyć jedną grupę – Roger zrzuca głaz, zabija Prosiaczka, niszczy konchę...	0-8	2 pkt. przyznaje się za podanie trzech informacji o jednym bohaterze; 1 pkt za podanie dwóch informacji.
16.	list z podróży	0-10	
16.1	realizacja tematu	0-4	1 pkt przyznaje się za funkcjonalne przywołanie zdarzenia z powieści. 1 pkt przyznaje się za opis miejsca związanego z powieścią. 1 pkt przyznaje się za opis emocji wywołanych losem bohaterów powieści. 1 pkt przyznaje się za zastosowanie co najmniej <u>trzech różnych</u> środ-

			ków stylistycznych. <i>Błąd rzeczowy uniemożliwia przyznanie punktu.</i> Punkty za pozostałe kryteria są przyznawane pod warunkiem, że tekst liczy co najmniej 100 słów.
16.2	kompozycja	0-2	1 pkt przyznaje się za wprowadzenie miejsca, daty, nagłówka i podpisu nadawcy. 1 pkt przyznaje się za trójdzielną kompozycję.
16.3	poprawność językowa (gramatyczna, leksykalna, frazeologiczna, stylistyczna, składniowa)	0-2	0-1 bł. – 2 pkt. 2 bł. – 1 pkt. 3 bł. i więcej – 0 pkt.
16.4	poprawność ortograficzna	0-1	Dopuszcza się 1 błąd.
16.5	poprawność interpunkcyjna	0-1	Dopuszcza się 2 błędy.
17.	a) 1. nazwa: pytanie retoryczne znaczenie: Pragnienie porządkowania wszystkiego i panowania nad wszystkim, także nad wartościami, ideami; pragnienie dzielenia świata na swoich i obcych; chęć zawłaszczania i przypisywania tylko jednej grupie tego, co wspólne, ogólnoludzkie... 2. nazwa: epitet / ironia / kontrast / metafora znaczenie: ptak jest symbolem wolności, która nie uznaje sztucznych, ustalonych granic; człowiek jest wolny jak ptak, gdy przekracza granice, które go zamykają w znievolonym świecie... 3. nazwa: wyliczenie / anafora znaczenie: podkreślenie wolności natury i bezradności człowieka próbującego nad nią zapanować; opisanie wielości form, które nie poddają się ludzkiemu porządkowi...	0-6	1 pkt przyznaje się za nazwanie środka językowego. 1 pkt przyznaje się za objaśnienie znaczenia cytatu w kontekście całego wiersza.
	b) Np. autor: Terencjusz znaczenie: podkreślenie, że to człowiek tworzy obce światy; zwrócenie uwagi, że natura nie zna granic i tworzy harmonijne światy w odróżnieniu od człowieka, który dzieli i odróżnia; podkreślenie, że świat tworzony przez człowieka jest dla niego samego obcy...	0-2	1 pkt przyznaje się za podanie autora myśli. 1 pkt przyznaje się za objaśnienie przywołanego cytatu w kontekście całego wiersza.
Łącznie:		0-90	